

unicef

dla każdego dziecka

© UNICEF/Pauget

Na ratunek dzieciom w Rogu Afryki

KRYZYS
W ROGU
AFRYKI

Przewodnik do projektu

Spis treści

Podstawowe informacje o niedożywieniu	3
Sytuacja w Rogu Afryki	3
Scenariusze zajęć	5
Propozycja zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	6
Propozycja zajęć dla dzieci w wieku szkolnym (4-6)	10
Propozycja zajęć dla dzieci w wieku szkolnym (klasy 7-8 oraz szkoły ponadpodstawowe)	12
Zbiórka darowizn w ramach akcji	15
Inspiracje na organizację zbiórki charytatywnej	15
Przekaz darowizny zebranej w ramach akcji	16

© UNICEF/Transleu/Nyaberi

Podstawowe informacje o niedożywieniu

Niedożywienie, szczególnie wśród dzieci, to problem występujący przede wszystkim w najuboższych krajach świata. Jednym z regionów dotkniętych tym problemem jest **Róg Afryki, do którego należą takie kraje jak Somalia, Kenia czy Etiopia.**

Czym jest ostre niedożywienie?

Ostre niedożywienie jest najbardziej widocznym i śmiertelnym rodzajem niedożywienia. Jest ono spowodowane niedoborem składników pokarmowych i powtarzającymi się chorobami, takimi jak biegunka, odra i malaria, które obniżają odporność dziecka.

Dlaczego niedożywienie stanowi zagrożenie dla życia?

Ostre niedożywienie sprawia, że zwykłe choroby wieku dziecięcego stają się chorobami śmiertelnie niebezpiecznymi. Dzieci cierpiące z powodu niedożywienia zapadają na te choroby, ponieważ mają bardzo słaby organizm, który nie zapewnia im żadnej ochrony przed bakteriami czy wirusami. Ich układ pokarmowy nie jest w stanie wchłaniać składników odżywczych. Organizm jest skupiony wyłącznie na podstawowych funkcjach życiowych.

Ile dzieci jest dotkniętych ostrym niedożywieniem?

Na całym świecie co najmniej 13,6 miliona dzieci poniżej 5. roku życia cierpi z powodu ostrego niedożywienia, które jest przyczyną 1 na 5 zgonów wśród dzieci poniżej 5. roku życia, co czyni je jednym z największych zagrożeń dla przeżycia dzieci. Prawdopodobieństwo śmierci ciężko niedożywionego dziecka jest do 11 razy większe niż zdrowego dziecka z powodu powszechnych chorób dziecięcych.

Sytuacja w Rogu Afryki

W samym rogu Afryki **2 miliony dzieci cierpi z powodu niedożywienia.** Dlaczego sytuacja tam jest tak trudna?

Róg Afryki to jeden z regionów świata, w którym sytuacja jest dramatyczna. Region ten stoi obecnie w obliczu czwartego z rzędu sezonu opadów poniżej średniej od końca 2020 r. Tragiczną sytuację pogłębia kryzys wodny i trwająca susza w pięciu krajach. Nawet 20 milionów ludzi w Dżibuti, Etiopii, Erytrei, Kenii i Somalii będzie potrzebowało pomocy wodnej i żywnościowej do końca 2022 r. Powodem jest **susza, brak bezpieczeństwa, konflikty i trudna sytuacja gospodarcza.**

Region ten jest **niestabilny politycznie, obarczony wysokim ryzykiem konfliktów**.

Niepokoje społeczne w niektórych krajach dotkniętych suszą stanowią poważne obciążenie dla ludności i jeszcze bardziej pogarszają warunki życia. Aktywny konflikt w północnej Etiopii oraz przedłużający się kryzys związany z brakiem bezpieczeństwa w Somalii powodują **migrację ludności i ograniczenia w dostępie do pomocy humanitarnej**. Koncentracja grup ludności pochodzących z różnych miejsc i rywalizacja o ograniczone zasoby wodne w przeszłości powodowała napięcia i konflikty.

Regionalna **sytuacja gospodarcza** jest bardzo trudna. Ludność wszystkich krajów dotkniętych suszą już przed jej wystąpieniem doświadczała **skrajnego poziomu ubóstwa**. Gospodarki tych krajów zostały mocno dotknięte pandemią COVID-19. Aby przetrwać, ludzie podejmują decyzje, które wpływają na bezpieczeństwo i przyszłość dzieci. Część rodzin zaprzestaje posyłania swoich dzieci do szkoły, wysyła je do pracy, dziewczęta zostają wydawane wcześniej za mąż, a część rodzin zmuszona jest do migracji.

Długotrwała susza w Rogu Afryki doprowadziła **do jednej z największych katastrof humanitarnych od 40 lat**. Przez ekstremalne temperatury brakuje żywności i wody pitnej. Ludzie, zmuszeni opuścić swoje domy, wyruszają w długą drogę w dramatycznej walce o przetrwanie. Życie i zdrowie 10 milionów dzieci jest zagrożone. Aż 2 miliony z nich cierpią z powodu ostrego ciężkiego niedożywienia. To stan skrajnego wyczerpania organizmu, które może doprowadzić do śmierci.

Wpływ wojny na Ukrainie na sytuację w Rogu Afryki

Wojna na Ukrainie sprawia, że więcej rodzin w Rogu Afryki znajduje się w trudnej sytuacji – głównie z powodu rosnących cen paliw i żywności oraz zmniejszonej dostępności zbóż. W wyniku wzrostu światowych cen żywności, rosną także koszty produkcji pasty terapeutycznej stosowanej w leczeniu niedożywienia.

Jakie działania UNICEF prowadzi w tym regionie?

UNICEF jest w Rogu Afryki od lat. Leczy niedożywione dzieci, zapewnia kompleksową opiekę medyczną i zdatną do picia wodę. Dostarcza dzieciom więcej żywności terapeutycznej niż jakakolwiek inna organizacja. Pomaga powrócić dzieciom do pełni sił, umożliwia im zdrowy rozwój. Jednak dostępne fundusze nie pozwalają dotrzeć z pomocą do wszystkich potrzebujących dzieci.

Zebrane fundusze zapewnią między innymi:

- leczenie niedożywionych dzieci (zakup żywności terapeutycznej, suplementów witaminowych czy tabletek odrobaczających);
- bieżący dostęp do bezpiecznej do picia, czystej wody, sanitariatów i środków higienicznych;
- niezbędny sprzęt medyczny i leki.

Scenariusze zajęć

Głównym celem projektu jest zapoznanie uczniów z kryzysem humanitarnym w rejonie Rogu Afryki oraz pokazanie jak wygląda sytuacja w krajach rozwijających się, które leżą na terenie Półwyspu Somalijskiego. Zachęcamy Państwa do przeprowadzenia zajęć na ten temat. Poniżej przedstawiamy propozycje takich zajęć dla różnych grup wiekowych. W planowaniu zajęć mogą Państwo wykorzystać własne scenariusze i materiały lub zainspirować się naszą propozycją.

Propozycja zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym

Materiały do zajęć: komputer z dostępem do internetu, film dostępny na YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=Ta23M_32OCE, globus/atlas, Konwencja o prawach dziecka w wersji przyjaznej dzieciom dostępna na stronie: <https://unicef.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-placowkami-edukacyjnymi/materiały-edukacyjne/o-prawach-dziecka>, wydrukowany dla każdego dziecka rysunek talerza, kredki, kartki papieru, nożyczki.

1. Przywitanie z dziećmi i zapoznanie z tematyką zajęć.

2. Czego potrzebujemy do tego, aby prawidłowo się rozwijać?

Dla prawidłowego rozwoju potrzebujemy odpowiednich warunków: bezpiecznego domu, odpowiedniego jedzenia, dostępu do wody, miejsca do odpoczynku, zabawy, opieki rodziców. Jednym z praw dziecka, zapisanych w Konwencji o prawach dziecka jest prawo dziecka do życia i rozwoju. Określa je Artykuł 6., mówiący o tym, że **każde dziecko ma prawo do życia. Władze muszą zapewnić dzieciom jak najlepsze warunki do życia i rozwoju.**

Zastanówcie się, czego potrzebujecie, aby zdrowo się rozwijać? Czy wszystkie rzeczy z poniższej listy macie zapewnione?

- nauka i edukacja (chodzenie do przedszkola i/lub szkoły)
- pełnowartościowe jedzenie
- czysta woda
- schronienie/dom
- opiekunowie/rodzice
- imię i nazwisko, aby móc korzystać z opieki medycznej i chodzić do przedszkola/szkoły
- ochrona przed przemocą
- czyste środowisko
- miejsce do zabawy (placu zabaw, boiska) i odpoczynku.

3. Dlaczego jedzenie jest ważne?

Każdy z nas musi dostarczać swojemu organizmowi odpowiedni pokarm, aby móc się prawidłowo rozwijać. Każde dziecko powinno mieć dostęp do zdrowego jedzenia. Dlaczego? Tego dowiedziecie się z filmu „Po co jemy?“, dostępnego na YouTube: <https://youtu.be/jp6lptW55Y8> – obejrzyjcie film, a dowiedziecie się dlaczego warto zwracać uwagę na to, co jemy.

Po filmie porozmawiajcie z dziećmi o tym, co jedzą w trakcie dnia, jakie posiłki wydawane są w przedszkolu/szkole. Dlaczego niektórych rzeczy należy unikać? Czy jedzenie, które otrzymują pozwala im się prawidłowo rozwijać?

4. Poznajemy Róg Afryki

Są miejsca, w których warunki do życia nie pozwalają dzieciom się prawidłowo rozwijać. Takim regionem jest Róg Afryki, w skład którego wchodzi takie kraje jak: Etiopia, Somalia, Kenia czy Dżibuti. Nazwa Róg pochodzi od kształtu tego fragmentu kontynentu afrykańskiego.

- **Odnajdźcie w atlasie/na globusie Róg Afryki.** Ustalcie wspólnie, czy rzeczywiście ten region przypomina róg? Wskaż dzieciom i wymień kraje do niego należące: Etiopię, Kenię, Somalię i Dżibuti.

- Następnie **obejrzyjcie film** o Rogu Afryki i o pomocy, jaką niesie w tych krajach UNICEF: https://www.youtube.com/watch?v=Ta28M_32OCE. Na filmie macie okazję zobaczyć pracownika, który bada dziecko za pomocą specjalnej opaski. W celu sprawdzenia czy dziecko jest niedożywione, pracownicy medyczni używają prostej opaski, służącej do pomiaru obwodu ramienia dziecka.

Kolor czerwony wskazuje, że dziecko wymaga specjalistycznego leczenia. UNICEF – organizacja pomocowa- dostarcza takim dzieciom specjalne mleko oraz pastę, którą organizm z łatwością przyswaja.

Dzieci cierpiące z powodu głodu potrzebują specjalistycznej pasty z orzeszków ziemnych oraz mleka. Przedstawiają je poniższe zdjęcia. Taka żywność pozwala im wyzdrowieć. Dostarcza ją UNICEF – organizacja, która pomaga dzieciom na całym świecie.

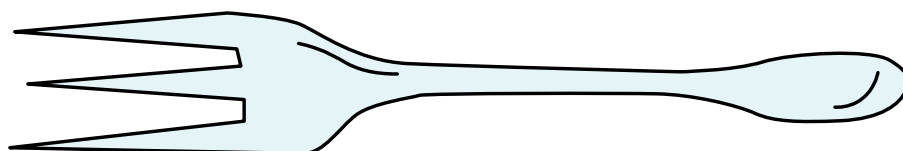
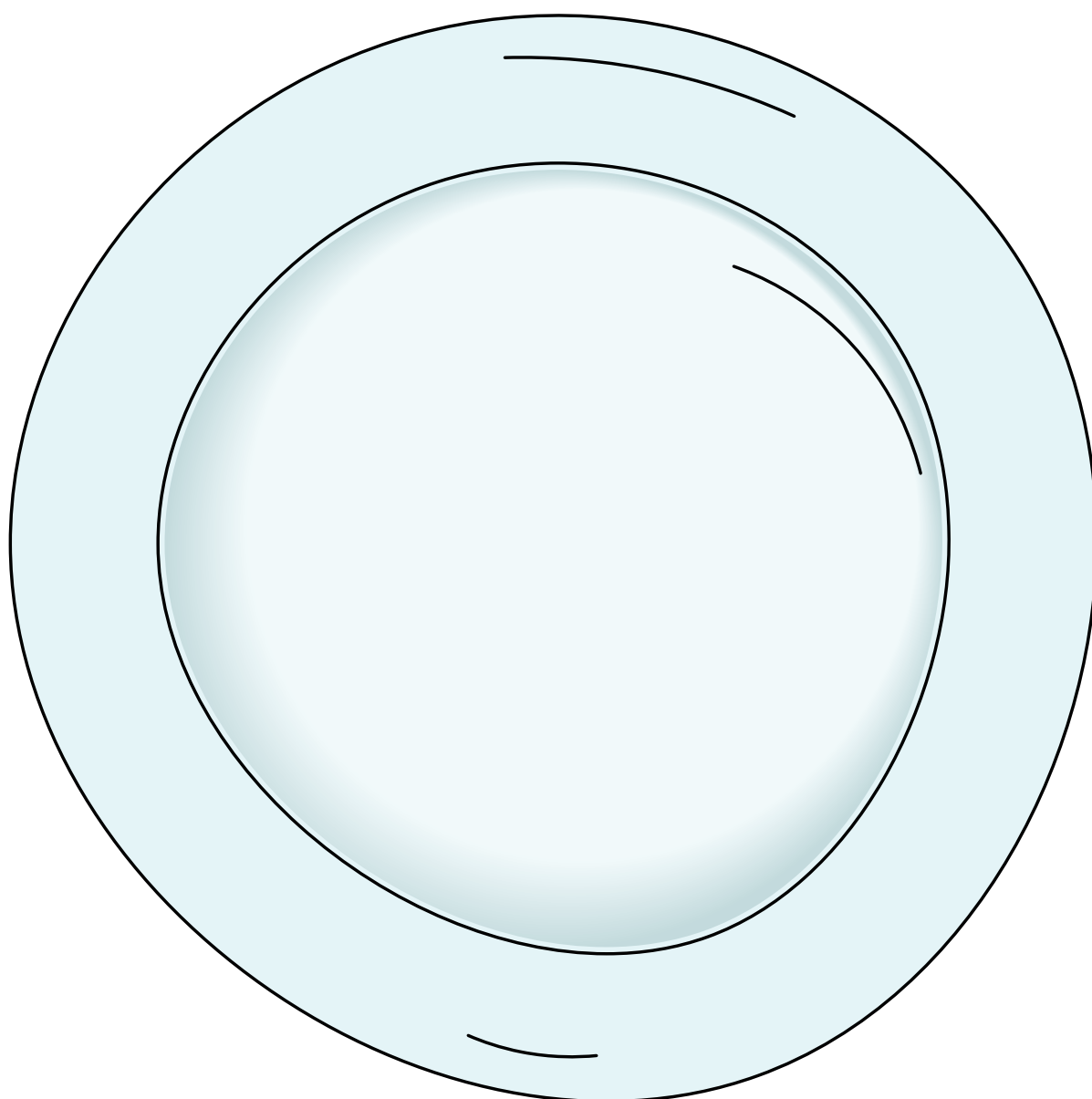
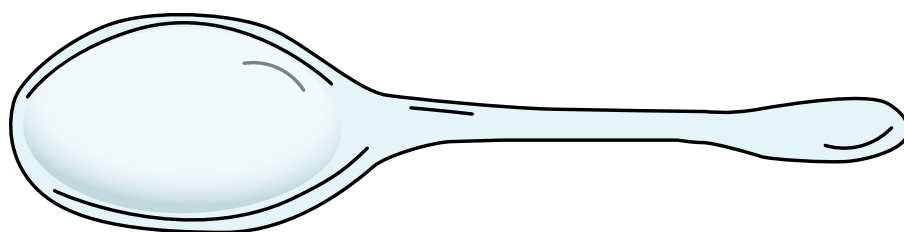

5. Talerz zdrowia

Jak wynika z materiału, który obejrzeliscie, aby móc się prawidłowo rozwijać, każdy z nas musi dostarczać swojemu organizmowi odpowiedni pokarm. Każde dziecko powinno mieć dostęp do dobrej jakości żywności. Zastanówcie się, jakie produkty powinny jeść dzieci.

Każde dziecko otrzymuje kartkę z rysunkiem talerza oraz kredki. Następnie na talerzu rysuje kilka wybranych przez siebie artykułów spożywczych, które uważa za zdrowe i smaczne, które według niego należy spożywać, aby być zdrowym. Czy jadacie regularnie te produkty?

Zdrowe talerze

W przedszkolach możecie zorganizować **wystawę prac dzieci** przedstawiającą przygotowane przez nich talarze. Jeśli wspólnie uznacie to za dobry pomysł, prezentacji prac może towarzyszyć zbiórka charytatywna na rzecz pomocy dzieciom w Rogu Afryki. Możecie wykorzystać przy zbiórce plakat dostępny wśród materiałów do projektu. Wydrukujcie go i powieście w placówce.

Propozycja zajęć dla dzieci w wieku szkolnym (4-6)

Materiały do zajęć: komputer z dostępem do internetu, film dostępny na YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=Ta23M_32OCE, globus/atlas, Konwencja o prawach dziecka w wersji przyjaznej dzieciom dostępna na stronie: <https://unicef.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-placowkami-edukacyjnymi/materiały-edukacyjne/o-prawach-dziecka>, materiały do przygotowania plakatów.

1. Przywitanie z uczniami i wprowadzenie do tematyki zajęć.

2. Róg Afryki – co to za region?

Odszukajcie w atlasie/na mapie świata następujące kraje: Somalia, Kenia, Etiopia i Dżibuti. Czy z czymś Wam się kojarzą te kraje? Uczniowie mogą wcześniej podzielić się na grupy i wyszukać informacje o wybranym kraju, następnie grupy prezentują, co udało im się znaleźć o tych państwach.

3. Obejrzyjcie film o sytuacji dzieci w Rogu Afryki.

Po obejrzeniu filmu, wspólnie zastanówcie się z jakimi problemami boryka się ten region? Które z praw dziecka nie są realizowane we wspomnianych krajach? Skorzystajcie w tym zadaniu z Konwencji o prawach dziecka.

W rozmowie z uczniami warto zwrócić uwagę na wymienione niżej prawa dziecka:

Artykuł 6. – Prawo do życia. Władze muszą zapewnić dzieciom jak najlepsze warunki do życia i rozwoju.

Artykuł 24. – Dzieci mają prawo do jak najlepszej opieki zdrowotnej, czystej wody pitnej, zdrowej żywności oraz czystego i bezpiecznego środowiska naturalnego. Wszyscy dorośli powinni wiedzieć jak dbać o bezpieczeństwo i zdrowie.

Artykuł 27. – Dzieci mają prawo do odpowiednich warunków życia, aby móc się rozwijać w najlepszy możliwy sposób.

4. Z czego wynika trudna sytuacja w Rogu Afryki?

Na trudną sytuację w tym regionie wpływa wiele czynników: sytuacja gospodarcza, polityczna, kryzys klimatyczny. Obecnie region Rogu Afryki mierzy się z największą od ponad 40 lat suszą, do której przyczyniły się właśnie zmiany klimatyczne.

Kraje w środkowej Afryce są najbardziej dotknięte skutkami zmian klimatycznych, chociaż ich wpływ na zachodzące zmiany jest bardzo mały.

Na świecie produkuje się wystarczająco dużo żywności, aby zaspokoić potrzeby każdego dziecka, wszystkich kobiet i mężczyzn zamieszkujących kulę ziemską. Dlaczego więc wciąż borykamy się z przypadkami niedożywienia na tak wielką skalę?

Zastanówcie się, co można zrobić, aby poprawić sytuację dzieci w takim regionie? Nauczyciel zapisuje pomysły uczniów.

5. Plakaty

Przygotujcie plakaty zwracające uwagę na kwestię głodu w Rogu Afryki i konieczność podjęcia natychmiastowych działań. Wymyślcie hasło przyciągające uwagę społeczności szkolnej. Plakaty możecie wykorzystać podczas wydarzenia, któremu będzie towarzyszyła zbiórka charytatywna.

6. Organizujemy zbiórkę na rzecz pomocy dzieciom w Rogu Afryki.

W krajach rozwijających się działają organizacje humanitarne. Jedną z nich jest UNICEF – organizacja skupiona na niesieniu pomocy dzieciom i ich rodzinom.

UNICEF jest na miejscu i niesie pomoc dostarczając żywność terapeutyczną w postaci odżywczej pasty z orzeszków ziemnych oraz mleko terapeutyczne dla niedożywionych dzieci.

Na podstawie inspiracji zawartych w przewodniku uczniowie wspólnie z nauczycielem wybierają sposób, w jaki zorganizują akcję charytatywną. Ważne, aby w przygotowaniach wydarzenia/zbiórki charytatywnej aktywnie uczestniczyli wszyscy zaangażowani uczniowie.

Propozycja zajęć dla dzieci w wieku szkolnym (klasy 7-8 oraz szkoły ponadpodstawowe)

Materiały do zajęć: komputer z dostępem do internetu, film dostępny na YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=Ta23M_32OCE, globus/atlas, Konwencja o prawach dziecka w wersji przyjaznej dzieciom dostępna na stronie: <https://unicef.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-placowkami-edukacyjnymi/materiały-edukacyjne/o-prawach-dziecka>, materiały do przygotowania plakatów.

1. Zapoznanie z tematem zajęć – głód i niedożywienie w Rogu Afryki

2. Róg Afryki – wyświetlenie materiału filmowego

Po obejrzeniu filmu wspólnie zastanówcie się, z jakimi problemami boryka się ten region? Które z praw dziecka nie są realizowane we wspomnianych krajach? Skorzystajcie w tym zadaniu z Konwencji o prawach dziecka.

3. Susza w Rogu Afryki

Przedłużająca się susza w Rogu Afryki jest związana ze zmianami klimatycznymi.

Zastanówcie się, jakie konsekwencje niesie ze sobą przedłużająca się susza i jaki wpływ wywiera na życie dzieci. Jak zmiany klimatyczne wpływają na życie ludzi na świecie?

4. Tworzymy ciąg przyczynowo skutkowy

Klasa dzieli się na grupy. Każda grupa otrzymuje kartkę.

Wytnijcie poniższe hasła i spróbujcie ułożyć z nich ciąg przyczynowo skutkowy, aby zobrazować z czego wynikają problemy wpływające na życie dzieci. Czy istnieje tylko 1 rozwiązanie tego zadania?

WYSOKIE CENY PALIW

NIEREGULARNE OPADY

WYSOKIE CENY ŻYWNOCÍ

SUSZA

ZMIANY KLIMATYCZNE

KONFLIKTY

MIGRACJE

NIEDOŻYWIENIE

WYPISYWANIE DZIECI ZE SZKÓŁ

5. Rozwiązania

Zastanówcie się, jakie rozwiązania poprawiłyby sytuację rodzin w regionie Rogu Afryki? Podzielcie je na działania doraźne oraz długofalowe.

Działania doraźne oraz długofalowe realizuje UNICEF w partnerstwach z lokalnymi podmiotami. Jednym z kluczowych działań UNICEF, tak jak widzieliście w filmie, jest leczenie ostrego niedożywienia wśród najmłodszych.

UNICEF dostarcza specjalistyczną żywność w postaci terapeutycznej pasty z orzeszków ziemnych i mleka terapeutycznego. Jedna pasta terapeutyczna dostarcza ok. 500 kalorii.

6. Plakaty

Przygotujcie **plakaty** zwracające uwagę na kwestię głodu w Rogu Afryki i konieczność podjęcia natychmiastowych działań. Wymyślcie hasło przyciągające uwagę społeczności szkolnej. Plakaty możecie wykorzystać podczas wydarzenia, któremu będzie towarzyszyła zbiórka charytatywna.

7. Organizujemy zbiórkę na rzecz pomocy dzieciom w Rogu Afryki.

Korzystając z inspiracji zawartych w przewodniku, uczniowie wspólnie z nauczycielem wybierają sposób, w jaki zorganizują akcję charytatywną. Ważne, aby w przygotowaniach wydarzenia/ zbiórki aktywnie uczestniczyli wszyscy zaangażowani uczniowie.

Zbiórka darowizn w ramach akcji

Zbiórka charytatywna jest dodatkowym elementem projektu. Jeśli zdecydujecie, że chcecie się w nią włączyć, zachęcamy do skorzystania z naszych inspiracji. Wśród materiałów do projektu znajdziecie także plakat, który możecie we własnym zakresie wydrukować i wykorzystać przy informowaniu o zbiórkach.

Na jaki cel zbierane są darowizny w ramach akcji?

Stowarzyszenie UNICEF Polska posiada zarejestrowaną zbiórkę publiczną na rzecz akcji pomocowej w Rogu Afryki. Numer zarejestrowanej zbiórki to **2022/4348/OR**, nazwa zbiórki: **Walka z głodem w Rogu Afryki**. Rozliczenia zbiorok publicznych, w tym składanie sprawozdań finansowych, podlegają pod Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Inspiracje na organizację zbiórki charytatywnej

Poniżej znajdziecie propozycje, przy jakich wydarzeniach możecie zorganizować zbiórkę charytatywną. Pamiętajcie, aby zaprosić na nie całą społeczność szkolną – rodziców, dziadków, rodzeństwo oraz gości, którzy zechcą uczestniczyć w takim wydarzeniu.

- **koncert** świąteczny/noworoczny – W wielu szkołach z okazji Świąt, a także w okresie noworocznym organizowane są koncerty, spotkania rodzinne etc. Jeśli i u Was praktykowane jest zapraszanie gości do placówki w tym wyjątkowym czasie w roku, to wykorzystajcie okazję i zorganizujcie zbiórkę charytatywną.
- **wydarzenie sportowe** – Mistrzostwa Świata w piłce nożnej zbliżają się wielkimi krokami, możecie zorganizować charytatywny mecz piłkarski – angażując rodziców oraz kadrę placówki. To świetna zabawa połączona z niesieniem pomocy potrzebującym!
- **wernisaże prac uczniów** – przygotowanych w trakcie zajęć prac plastycznych (w przypadku przedszkoli), plakatów (w przypadku szkół); Zagospodarujcie w szkole przestrzeń, gdzie zamieścicie swoje prace. Taka prezentacja może zostać zorganizowana w dniu zebrań z rodzicami czy innych wydarzeń szkolnych, na które zapraszacie całą szkolną społeczność.
- **debata szkolna** na temat wpływu zmian klimatycznych na bezpieczeństwo żywnościowe połączona z projekcją filmu – reportażu o Rogu Afryki (https://www.youtube.com/watch?v=Ta28M_32OCE). Może któryś z rodziców uczniów (lub sympatyków placówki) posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą zmian klimatycznych i ich wpływu na życie dzieci w różnych regionach świata, którą chciałby się podzielić? Możecie zorganizować taki wykład lub debatę, na którą zaprosicie gości.

Przekaz darowizny zebranej w ramach akcji

Jak dokonać wpłaty darowizny?

Wpłaty darowizn, zebranych w ramach akcji można dokonać w dowolny, wygodny dla Państwa sposób: przekazem pocztowym, przelewem bankowym online, tradycyjnym przelewem.

Kto może dokonać wpłaty?

Wpłaty może dokonać Koordynator Akcji, który zgłaszał placówkę do projektu, a także inny nauczyciel bądź rodzic, czy każda osoba upoważniona przez szkołę.

Dane do przelewu bankowego:

Nr rachunku: 73 1020 1013 0000 0102 0151 5907
Odbiorca: Stowarzyszenie UNICEF Polska
Adres odbiorcy: ul. Rolna 175 D, 02-729 Warszawa
Tytuł przelewu: nazwa placówki, w imieniu której wpłata jest dokonywana,
Akcja „Na ratunek dzieciom w Rogu Afryki” , Kod: 2538

Wpłata środków na poczcie:

Na stronie: <https://cennik.poczta-polska.pl/druk,Bank.html> istnieje możliwość wygenerowania blankietu pocztowego do uzupełnienia według poniższego wzoru:

Odbiorca: 73 1020 1013 0000 0102 0151 5907
Nr rachunku: Stowarzyszenie UNICEF Polska
Nazwa i adres zleceniodawcy: Nazwa placówki, w imieniu której dokonywany jest przekaz darowizny
Tytuł przelewu: **Darowizna w ramach Akcji „Na ratunek dzieciom w Rogu Afryki” , Kod: 2538**

Dziękujemy za Wasz
udział w projekcie!

unicef dla każdego dziecka